

SUOMEN KESTÄVÄN
KEHITYKSEN TOIMIKUNTA

FINLANDS KOMMISSION
FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

FINNISH NATIONAL COMMISSION
ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT

KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMIKUNNAN KOKOUS 2/2014

Aika: maanantai 15.12.2014 klo 12.15–14.15

Paikka: auditorio, Pikkuparlamentti, Arkadiankatu 3

Teema: Vuoden 2015 jälkeinen kehitysagenda, globaalit kestävän kehityksen tavoitteet ja Suomen kansalliset prioriteetit

Läsnäolijat, ks liite

1. Kokouksen avaus ja puheenjohtajan terveiset

Toimikunnan uusi puheenjohtaja pääministeri Alexander Stubb avasi kokouksen ja toivotti tervetulleeksi uudet toimikunnan jäsenet. Stubb painotti puheessaan muun muassa sitä, että kestävä kehitys ei ole vain yhden sektorin asia vaan läpäisee kaikkia yhteiskuntamme toimia. Valitettavasti silloin, kun talous on tiukilla, keskustelu kestävästä kehityksestä sysätään usein sivuun. Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus on ollut Stubbin mukaan menestys, se on edennyt hyvin kotimaassa ja siitä tiedetään jo kansainvälisestikin.

Puheenjohtaja haastoi myös toimikuntaa miettimään, miten toimikunta voi parhaiten jatkaa työtään kestävän kehityksen edistämiseksi; miten voidaan toimia vielä kekseliäämmin ja paremmin. Suomen edelläkävijyys velvoittaa toimikuntaa työhön, ja näyttämään maailmalle esimerkkiä. Seuraavaan hallitusohjelmaan tulee saada kirjaus, että toimikunta jatkaa tehtävässään ja, että sen ydintehtävä kestävän kehityksen sitoumuksen kaitsenta pysyy.

2. Vuoden 2015 jälkeinen kehitysagenda ja Suomen prioriteetit

Alivaltiosihteeri Anne Sipiläinen alusti puheenvuorossaan vuoden 2015 jälkeistä kehitysagenda ja esitteli YK:n pääsihteeri Ban Ki-moonin kokoaman synteesiraportin tuloksia. Sipiläinen totesi aluksi, että ensi vuosi tulee olemaan kohtalon vuosi nykyisille lapsille ja syntyville sukupolville ilmastopimuksen ja globaalien kestävän kehityksen tavoitteiden solmimisen takia.

Joulukuussa julkistettu YK:n pääsihteerin synteesiraportti ”The Road to Dignity by 2030” on pohjana ensi vuoden hallitusten välisille neuvotteluille, joista ounastellaan tulevan haastavat. Raporttiin on koottu yhteen eri toimijoiden tekemiä tuotoksia ja suosituksia, ja sitä on edeltänyt kaksi vuotta etukäteisvalmisteluja. Isossa osassa synteesiraporttia on avoimen työryhmän (OWG) tekemä raportti. Myös YK:n kestävän kehityksen rahoituskomitean, jonka rinnakkaispuheenjohtajana toimi suurlähettiläs Pertti Majanen, raportti kestävän kehityksen rahoitusvaihtoehdoista on huomioitu pääsihteerin

SUOMEN KESTÄVÄN
KEHITYKSEN TOIMIKUNTA

FINLANDS KOMMISSION
FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

FINNISH NATIONAL COMMISSION
ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT

synteesiraportissa hyvin. Pääsihteerin raportissa esitetään, että kestävän kehityksen tavoitteet kootaan kuuden työtä ohjaavan elementin alle:

ihmisarvo, ihmiset, hyvinvointi, maapallo, oikeus ja kumppanuus. Avoimen työryhmän raportissa tavoitteita oli 17 kpl ja alatavoitteita 169 kpl.

Avs Sipiläinen totesi alustuksessaan, että raportin ja kestävän kehityksen tavoitteissa suurin haaste on niiden kommunikoitavuus ja se, miten ihmiset ”ostavat” tavoitteet, ja miten näiden toteuttaminen ja seuranta hoidetaan. Toimeenpano tulee olemaan kehitysagendan todellinen koetinkivi. Kaikkia eri rahoitusvirtoja, niin julkisia kuin yksityisiä, kansallisia ja kansainvälisiä, on hyödynnettävä kestävän kehityksen rahoituksessa.

Sipiläinen kertoi Post-2015 kehitysagendan toimeenpanosta: tammikuussa 2015 alkavat ensimmäiset neuvottelut kehitysagendasta ja päättyvät syyskuussa New Yorkissa. Rahoitusneuvottelut kulkevat näiden neuvotteluiden rinnalla samanaikaisesti.

Suomelle on tärkeää, että EU on vahva toimija kestävän kehityksen tavoitteiden edistäjänä. Tärkeää on myös, että kestävän kehityksen tavoitteita ajetaan yhdessä Pohjoismaiden kanssa.

Alustuksen jälkeen keskusteltiin aiheesta.

SAK:n Pia Björkbacka kertoi alkuun muutaman sanan Liman ilmastoneuvotteluista. Yleisesti ottaen linjaukset olivat hyviä, mutta tasa-arvo- ja kansalaisoikeuskysymykset eivät edenneet riittävästi neuvotteluissa. Monia maita, kuten Kiinaa, Arabiemiraatteja ja Brasiliata, ei kansalaisyhteiskunnan sitouttaminen kiinnostanut.

Brörkbacka sanoi, että kansallisella tasolla kestävä kehitys koskee kaikkia politiikan toimia, joten on hyvä, että linjaukset (toimikunnan puheenjohtajuus) tulisivat jatkossakin korkeimmalta poliittiselta tasolta, jotta se saisi ansaitsemansa painoarvon. Kestävän kehityksen tulisi olla kaikissa ministeriössä läpileikkaava elementti. SAK:ssa on myös päästy pitkälle sitoumuksen toimeenpanossa; SAK ja muut palkansaajat tekevät kattavaa koulutuspakettia työpaikoille omana toimenpidesitoumuksenaan.

Kepan Inka Hopsu kommentoi, että lainsäädäntö olisi tärkeää ottaa mukaan kestäväan kehitykseen. Tärkeää on myös päästä eroon silloista. Hopsu korosti ministeriöiden tärkeyttä toimia läpileikkaavasti, ei voida toimia vain kehityspoliittisten yhteistyövarojen kärjellä. Oikeudenmukainen vastuunjako on myös otettava huomioon, sillä eri mailla on erilaiset mahdollisuudet ottaa osaa ja kontribuoida kestävän kehityksen agendan toimeenpanoon.

Luonto-Liiton Leo Stranius huomautti, että kestävän kehityksen tavoitteet ovat keskenään osittain ristiriitaisia. Myös nuorten hyödyntäminen on

SUOMEN KESTÄVÄN
KEHITYKSEN TOIMIKUNTA

FINLANDS KOMMISSION
FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

FINNISH NATIONAL COMMISSION
ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT

unohtunut SDG – tavoiteprosessin aikana. Suomen tulisikin korostaa neuvotteluissa myös nuorten mukaan ottamista.

Jouni Nissinen Suomen luonnonsuojeluliitosta kertoi, että luonnonsuojeluliiton synteesi YK:n pääsihteerin raportista on koottuna osoitteessa: www.sll.fi/synthesis. Lähtökohtaisesti pääsihteerin raportti on

ilahduttava, siitä näkyy, että ns. ”business as usual” ei enää käy. Toisaalta raportin kieltä tulisi kuitenkin vahvistaa.

Liisa Pietola MTK:sta kommentoi, että maaseudun elinvoiman merkitystä on nostettava kestävä kehityksen tavoitteissa. Kaupungistuminen ja maaseudun elinvoiman väheneminen huolestuttaa.

YK-liiton Helena Laukko kommentoi YK:n pääsihteerin raportin olevan hyvä ja kattava, mutta se ei kuitenkaan vie prosessia tarpeeksi eteenpäin. Pääsihteerin tekemä jaottelu kuuteen osioon voi jopa mutkistaa lopputulosta. Myöskään kansalaisyhteiskuntaa ei ole huomioitu tarpeeksi, joten Suomen tulisi neuvotteluissa tuoda kansalaisyhteiskunta paremmin huomioon.

Ilkka Sipiläinen Suomen evankelisluterilaisesta kirkosta totesi vielä loppuun, että Suomen pitäisi myydä näitä Suomelle tärkeitä asioita paremmin kansainvälisissä neuvotteluissa.

Puheenjohtaja Stubb poistui kokouksesta. Kansliapäällikkö Hannele Pokka toimi loppukokouksen aikana puheenjohtajan sijaisena.

3. Kestävän kehityksen asiantuntijapaneelin evästyksiä kestävä kehityksen politiikkaan

Sitran Jukka Noponen esitteli alkuun asiantuntijapaneelin yleisiä näkökulmia. Kestävän kehityksen toiminta on virkistynyt ja Suomella olisi nyt eväitä viedä kestävä kehitys arkiseen elämään. Suomella voisi olla kokoaan suurempi rooli kestävä kehityksen edistämässä ja arkipäiväistämässä globaalisti. Kestävän kehityksen arkipäiväistämisen lisäksi myös kestävä kehityksen johtamista tulee uudistaa. Toiminnan johtaminen ja kestävä kehityksen toteuttaminen yhteiskunnan kaikilla osa-alueilla on integroitava vahvemmin hallitusohjelmaan siten, että kestävä kehityksen politiikka menee yli hallituskausien ja hallitus aloittaessaan adaptoi sen ohjelmiinsa.

Asiantuntijapaneelin jäsen Eeva Furman SYKE:stä jatkoi esittelemällä muutamia tärkeitä näkökulmia, kuinka tiedolla, kokeilulla ja yhteistyöllä luodaan kestävä kehitys ja miksi tutkimustieto on tärkeää.

Tutkimustietojen pohjalta voidaan todeta, että allergiaherkkyys lisääntyy, jos ihmiset eivät ole kontaktissa metsään ja maatalouteen. Monipuolinen ympäristö ja mikrobilajisto pitävät yllä mm. immunologista terveyttä.

SUOMEN KESTÄVÄN
KEHITYKSEN TOIMIKUNTA

FINLANDS KOMMISSION
FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

FINNISH NATIONAL COMMISSION
ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Tulehdussairaudet ja luonnon monimuotoisuus kytkeytyvät toisiinsa. Pelkästään allergiat maksavat valtiolle 1,3 miljardia vuodessa.

Suomella on erinomainen kansainvälinen maine kestävän kehityksen ja strategioiden maana. Suomessa on lukuisia toimenpiteitä, mutta missä on toimeenpano? Tähän meidän pitäisi panostaa ja saada ihmiset liikkeelle. Suomi tarvitsee järjestelmämuutosta, jossa jätteitä olisi vähemmän,

ekosysteemipalveluita hyödynnettäisiin enemmän ja kiertotaloutta tehostettaisiin – nämä ovat tulevaisuuden Suomen keskeisiä kilpailuvaltteja. Furman totesi vielä, että yhteiskuntasitoumus on eräänlainen metatason kokeilu ja se on edistynyt hyvin. Toimenpidesitoumuksia on tällä hetkellä 100 kappaletta, mutta niiden määrä pitäisi ensi vuoden aikana tuhatkertaistaa. Jostain on saatava keinoja motivoida uusia sitoumuksen tekijöitä. Myös sitoumusten toimintaperiaatteita tulisi miettiä uudelleen; millä varmistetaan, että sitoumuksen tehneet tekevät sitä, mitä ovat luvanneet? Sitoumuksissa on myös viherpesun vaara.

Furman pohti myös, miten toimikunnan koordinointi tulevaisuudessa hoidetaan? Siirtykö esimerkiksi valtioneuvoston kansliaan, Sitralle vai jollekin kansalaisjärjestölle vai näiden kaikkien kombinaatiolle?

Asiantuntijapaneelin jäsen Jaakko Kiander pohti puheenvuorossaan Suomen ilmastopolitiikan tavoitteita taloudellisesta näkökulmasta katsottuna. Kiander korosti, että paras päästöekonomia on saavutettu maissa, jossa sähköntuotannossa ei käytetä fossiilia polttoaineita, kuten Ruotsissa, Ranskassa ja Norjassa. Suomen GHG-päästöt ovat suhteellisen korkeat, vaikka ovat tulleet alaspäin viimeisen 24 vuoden aikana. Teknologinen kehitys tulee jatkumaan ja se tulee vähentämään päästöjä jonkin verran. Suomen päästöt tulevat sähköntuotannosta, teollisuudesta, liikenteestä ja maataloudesta.

Kiander totesi myös, että energiapolitiikka on avainasemassa, kun tavoitellaan nopeaa GHG-päästöjen vähennystä. Vuoteen 2050 mennessä väestö keskittyy kasvukeskuksiin, joten uusia asuntoja ja asuinalueita tarvitaan noin miljoonalle ihmiselle. Kaavoitus, asuminen ja liikenne pitää integroida kestäväksi.

Keskusteltiin aiheesta.

STTK:n Leila Kurki pohti, miten sitoumusprosessi saadaan jatkumaan ja miten sitoumusten jalkauttaminen jatkuu? Nyt on mennyt vasta puoli vuotta ja olemme saaneet jo 100 kpl toimenpidesitoumuksia, mikä on hyvä tulos. On kuitenkin annettava aikaa, jotta sitoumukset etenevät. Organisaatioiden ei ole aina niin helppoa tehdä sitoumuksia, ja niiden käytäntöön paneminen saattaa olla hankalaa. Sitoumusten onnistumisen arviointi ja analyysi kannattaa tehdä vasta myöhemmin. Kurki totesi vielä loppuun, että sitoumusten ja toimikunnan johdon paikka olisi valtioneuvoston kansliassa.

SUOMEN KESTÄVÄN
KEHITYKSEN TOIMIKUNTA

FINLANDS KOMMISSION
FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

FINNISH NATIONAL COMMISSION
ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Energiateollisuuden Jukka Leskelä huomautti, että yhteiskuntasitoumuksen konseptin ideana oli, että toimintaan lähdetään mukaan vapaaehtoisesti ja saadaan aikaan hyvän kierre. Ratkaisuna ei toimi, että pakotetaan tekemään sitoumuksia tai että tekemättä jättämisestä rankaistaan. Kianderin esitykseen liittyen Leskelä kommentoi, että tulee muistaa, mitkä kaikki asiat vaikuttavat hiilineutraaliin energiaan; mm. investointiedellytykset ja markkinaohjauksen toimivuus/vahvistaminen.

Asiantuntijapaneelin Janne Hukkinen lisäsi, että sitoumusten edistämistä olisi syytä tutkia ja seurata, onko sitouduttu ja kuinka voimakkaasi. Tämä tieto olisi tärkeää saada julkisuuteen.

4. Toimikunnan evästykset seuraavaan hallituskauteen

Toimikunnan evästyksiin uudelle hallituskaudelle palataan vielä uudestaan maaliskuun 3. päivän kokouksessa. Pääsihteeristö kokoaa ajatuksia seuraavaan kokoukseen.

Suomen Luonto-Liitto ry:stä Leo Stranius totesi vielä, että olisi luontevaa, että yhteiskuntasitoumusta jatketaan ja sen 8 tavoitetta kirjataan uuteen hallitusohjelmaan.

Hanna Lämsä Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seurasta kertoi uudesta kulttuuriperintöstrategiasta, jossa tavoitteena on tukea kestävästä kehityksestä. Kulttuurisen kestävyuden asiantuntijoita tulisi sitoa nykyistä tiiviimmin myös toimikunnan työhön.

Toimikunnan jäsenet pitivät tärkeänä, että kestävä kehitys toimikunnan toiminta jatkuu seuraavalla hallituskaudella. Toimikunnan mandaatti on vuoden 2015 loppuun asti.

5. Vuoden 2015 toimikunnan ohjelma

Kestävä kehitys sihteeristön apulaissihteerin Marja Innanen esitteli toimikunnan vuoden 2015 aikataulua ja toimintasuunnitelmaa. Tarkoituksena on pitää ainakin kaksi kokousta, ensimmäinen maaliskuussa ja toinen syyskuussa.

Sitoumusten vaikuttavuutta tulisi arvioida ja sitoumusten määrää moninkertaistaa sekä nostaa niiden kunniahimoa ja laatutasoa. Seuraavassa kokouksessa saadaan ensimmäiset arviot sitoumusten seurannasta ja vaikuttavuudesta. Puheenvuorossa Innanen korosti myös, että on tärkeää tarjota sitoumusta malliksi muille maille. Voiko sitoumuksesta tehdä esim. vientituotteen ja saada lisäarvoa maabrändiin?

Kestävä kehitys viikkoa vietetään Euroopassa 30.5–5.6. Toimikunnan jäsentahot kutsutaan mukaan ja sitoutuneita pyydetään kertomaan omista sitoumuksistaan. Viikon aikana on luvassa paljon aktiviteetteja. Tammikuussa

SUOMEN KESTÄVÄN
KEHITYKSEN TOIMIKUNTA

FINLANDS KOMMISSION
FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

FINNISH NATIONAL COMMISSION
ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT

järjestetään viestinnällinen palaveri, kutsu lähetetään toimikunnan jäsenille joulukuun aikana.

Innanen lisäsi vielä, että sitoumukset siirretään staattisesta tietokannasta yhteisölliseen alustaan, joka mahdollistaa minkä tahansa organisaation tai ihmisten osallistumisen. Myös ideoiden jakaminen, kommentointi ja oppimisen klusterointi mahdollistuvat. Uusi alusta on suunniteltu julkaistavaksi kestävän kehityksen viikolla kesäkuun alussa.

6. Muut asiat

Puheenjohtaja onnitteli pääsihteeri Sauli Rouhista hänen väitöstyöstään. ”Matkalla mallimaaksi? Kestävän kehityksen juurtuminen Suomessa” väitöskirja jaettiin kaikille kokousedustajille.

7. Seuraava kokous

Kevään 2015 seuraava kokous pidetään alustavasti maaliskuun 3. päivä kello 9.30 Helsingissä, paikkana Eduskunnan Pikkuparlamentin auditorio.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtajan sijainen Hannele Pokka toivotti hyvää joulua ja päätti kokouksen klo 14.11.

SUOMEN KESTÄVÄN
KEHITYKSEN TOIMIKUNTA
FINLANDS KOMMISSION
FÖR HÅLLBAR UTVECKLING
FINNISH NATIONAL COMMISSION
ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Kestävän kehityksen toimikunta, läsnäolijat 15.12.2014

Liite 1

1. Alexander Stubb
2. Sauli Rouhinen, YM
3. Marja Innanen, YM
4. Anne Sipiläinen, AVS, UM
5. Riitta Resch, UM
6. Ilkka Saarinen, UM
7. Juha Peltonen, ea, UM
8. Sami Pirkkala, UM,
9. Sari Sironen, UM
10. Helena Jauhiainen, UM
11. Antti Kivipelto, PLM
12. Antti Joensuu, TEM
13. Mika Honkanen, TEM
14. Ulla Rosentröm, VNK
15. Marjo Mäenpää, OKM
16. Riina Vuorento, OKM
17. Kristiina Pietikäinen, LVM
18. Hannele Pokka, YM
19. Marina Von Weissenberg, YM
20. Elina Rauhalahdi, YM
21. Taina Nikula, YM
22. Kukka-Maaria Hietamies, YM
23. Lauri Taro, VM
24. Eeva Furman, SYKE
25. Janne Rinne, SYKE
26. Ralf Ekebom, STM
27. Juha Ojala, MMM
28. Jari Salila, OM
29. Jukka Noponen, Sitra
30. Klemetti Näkkäläjärvi, Saamelaiskäräjät
31. Pia Björkbacka, SAK
32. Leila Kurki, STTK
33. Marja Ola, Kaupan liitto ry
34. Jukka Leskelä, Energiateollisuus ry
35. Jouni Lind, Teknologiateollisuus ry
36. Liisa Pietola, MTK ry
37. Tuuli Mäkelä, EK
38. Miira Riipinen, Suomen kuntaliitto
39. Juhani Rantamäki, Kela

SUOMEN KESTÄVÄN
KEHITYKSEN TOIMIKUNTA

FINLANDS KOMMISSION
FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

FINNISH NATIONAL COMMISSION
ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT

40. Inka Hopsu, Kepa ry
41. Eini Lemmelä, Suomen yrittäjät
42. Laura Raaska, Suomen Akatemia
43. Tytti Pantsar, Suomen kansanopistoyhdistys
44. Helena Puhakka-Tarvainen, Marttaliitto
45. Helena Laukko, Suomen YK-liitto
46. Leo Stranius, Luonto-Liitto ry
47. Ilkka Sipiläinen, Suomen evankelisluterilainen kirkko
48. Hanna Lämsä, Suomen kulttuuriperintökasvatuksen seura
49. Jouni Nissinen, Suomen luonnonsuojeluliitto
50. Sirkku Manninen, Suomen luonnonsuojeluliitto
51. Jaakko Kiander, Ilmarinen
52. Heli Mäkipää Kuluttajaliitto
53. Elin Blomqvist, Allianssi ry
54. Pekka Virtanen, Ympäristötoimittajat ry
55. Pekka Ihalainen, YKL
56. Lauri Kurvonen, OAJ ry
57. Janne Hukkinen
58. Eva Heiskanen
59. Jussi Nikula, WWF
60. Jon Lindström, Natur och miljö
61. Suvi Aherto, pmi erityisavustaja